

Epidemiologische update COVID-19

RAG 04/01/2023

De analyse van de epidemiologische situatie steunt op een brede evaluatie, waarbij verschillende kwantitatieve indicatoren en drempels worden gehanteerd voor het bepalen van beheersniveaus (zoals [hier](#) beschreven), ondersteund door andere meer kwalitatieve (bv. ervaren werkdruk bij huisartsen) en strategische indicatoren (bv. teststrategie).

Besluit en aanbevelingen

- Het beheersniveau wordt op nationaal niveau behouden op 2, met een daling van de viruscirculatie en de ziekenhuisindicatoren. De incidentie voor nieuwe ziekenhuisopnames en de PR voor symptomatische personen liggen op beheersniveau 2; de bezetting van ICU-bedden en huisartsconsultaties liggen nog op niveau 1.
- De daling van het aantal gemelde gevallen is iets sterker in Brussel en Wallonië dan in Vlaanderen. Deze daling betreft alle leeftijdsgroepen, maar in mindere mate jongeren van 0-9 jaar.
- De virusconcentraties in het afvalwater nemen af.
- Op provinciaal niveau wordt het beheersniveau verhoogd van niveau 1 naar 2 voor de provincies Antwerpen en Namen.
- De RAG heeft aanbevolen de genomische surveillance te versterken voor reizigers die terugkeren uit China ([RAG-advies over reizigers die terugkeren uit China](#) van 2 januari 2023, goedgekeurd door de RMG op dezelfde datum). Zoals het ECDC echter opmerkt, "(...) wordt niet verwacht dat een toename van het aantal gevallen in China gevolgen zal hebben voor de epidemiologische situatie van COVID-19 in de EU/EER. (...)".

Indicatoren i.v.m. viruscirculatie

Het aantal nieuwe infecties dat in de week van 25-31 december werd gemeld, is sterk gedaald (gemiddeld 884 nieuwe infecties per dag, tegen 1.392 in de voorgaande week, -36%). De daling wordt waargenomen voor alle leeftijdsgroepen, maar in mindere mate voor 0-9-jarigen, in alle drie de regio's. In het algemeen is de daling in Vlaanderen minder uitgesproken dan in Wallonië en Brussel.

Het aantal uitgevoerde testen is afgenomen. In de periode van 25 tot en met 31 december waren er gemiddeld 7.890 tests per dag, tegenover ongeveer 10.328 in de week daarvoor. De daling wordt waargenomen voor alle leeftijdsgroepen. Het betreft voornamelijk tests op vermoedelijke COVID-19.

Het aantal zelftests dat tussen 25 en 31 december in apotheken is verkocht, is na enkele weken van stijging nu gedaald: 55.129 verkochte tests tegenover ongeveer 80.165 in de week daarvoor (Bron: APB & OPHACO)¹.

De algemene positiviteitsratio (PR) is verder gedaald, met een waarde van 12,9% voor de week van 25-31 december (tegenover 15,1% de week daarvoor). De daling doet zich vooral voor bij volwassenen van 20-39, 40-64 en 65+ jaar, terwijl een stabilisatie wordt waargenomen bij jongeren van 0-9 en 10-19 jaar.

De monitoring van afvalwater², gebaseerd op drie indicatoren, toont een daling van de virusconcentraties, die nog steeds op een laag niveau liggen in vergelijking met de niveaus die tijdens de 5^e golf werden vastgesteld. Op basis van de resultaten van 26 december³ voldeden voor de 42 gemonitorde afvalwaterzuiveringsinstallaties 7 gebieden aan de indicator "stijgende trend" (vergeleken met 14 de week ervoor), 0 aan de indicator "snelle stijging" (vergeleken met 7 de week ervoor) en 0 aan de indicator "hoge circulatie" (vergeleken met 1 de week ervoor). Op regionaal/provinciaal niveau zijn er alerts voor de indicator "stijgende trend" in het Brusselse gewest en de provincies Luik en West-Vlaanderen.

Meer informatie over de methodologie en de analyse van de resultaten is beschikbaar in een wekelijks verslag.

Indicatoren i.v.m. druk op het zorgsysteem

Het aantal consulten voor vermoedelijke COVID-19 bij huisartsen daalde in week 52, met een nationaal gemiddelde van 10 contacten per 100.000 inwoners per dag, tegenover 16/100.000 in de week daarvoor. De daling werd zowel in Vlaanderen als in Wallonië vastgesteld (onvoldoende gegevens in Brussel) (Bron: GP Barometer).

De door het huisartsenpeilnetwerk geapporteerde incidentie van raadplegingen voor griepachtige symptomen (ILI) is afgenomen, met 510 consulten per 100.000 inwoners (tegenover 656 vorige week).

De ervaren werklast voor vermoedelijke Covid-19 bleef stabiel, met 56% van de artsen die de werklast hoog of zeer hoog vonden (vergeleken met 54% de week ervoor).

Het aantal nieuwe ziekenhuisopnames voor COVID-19 is afgenomen, met gemiddeld 109 opnames per dag in de week van 27 december 2022 tot en met 2 januari 2023, tegen 133 in de voorgaande periode (-18%). Het reproductiegetal (Rt) voor ziekenhuisopnames is gedaald en ligt nu onder de 1 (0,866, tegen 1,129 twee weken geleden). Het nieuwe INLA voorspellingsmodel voor ziekenhuisopnames toont een daling voor de komende twee weken (de GAM-gegevens zijn deze week niet beschikbaar).

De 7-daagse incidentie van ziekenhuisopnames daalde of stabiliseerde in alle provincies, behalve in Limburg waar zij licht steeg. Het beheersniveau voor de provincies Antwerpen en Namen wordt verhoogd van niveau 1 naar niveau 2 omdat de incidentie van

¹ Mogelijke onderschatting omdat de registratie op naam voor burgers zonder verhoogde terugbetaling geen verplichting is maar een aanbeveling. Preliminaire data, mogelijke vertraging op rapportering voor meest recente dagen

² De surveillance volgt de evolutie van de concentratie van het SARS-CoV-2-virus in het afvalwater. De indicator "Hoge circulatie" geeft de gebieden aan waar de gemeten virusconcentraties hoog zijn (ten minste de helft van de maximumwaarde die in de vijfde golf werd geregistreerd). De indicator "Snelle toename" heeft betrekking op de zones waar de gemeten virusconcentratie in de afgelopen week snel is toegenomen (stijging met meer dan 70% over de laatste 7 dagen). De indicator "Stijgende trend" geeft de gebieden aan waar de virusconcentraties over de laatste 14 dagen meer dan 6 dagen is toegenomen

³ Wegens feestdagen zijn er op woensdag 28/12/2022 geen monsters verzameld. Daarom wordt dit verslag gepubliceerd over de laatste monsters die op maandag 26/12/2022 zijn verzameld, en vergeleken met de monsters van de week daarvoor die op woensdag 21/12/2022 zijn verzameld.

ziekenhuisopnames gedurende ten minste de derde opeenvolgende week boven de vastgestelde drempelwaarde ligt. Het beheersniveau zou volgende week in de provincie West-Vlaanderen verhoogd kunnen worden van niveau 2 naar niveau 3, omdat het aantal ziekenhuisopnames de afgelopen twee weken boven de vastgestelde drempelwaarde lag.

De evolutie van het aantal ziekenhuisopnames voor COVID-19 en met COVID-19 (d.w.z. opname om een andere reden maar met een positieve COVID-19-test) is gelijkaardig: beiden nemen af.

Het aantal ziekenhuisbedden bezet door COVID-19-patiënten (n=1.705, -13%) daalde, evenals het aantal bedden bezet op de intensive care (n=99, -7%).

Meer informatie over de ziekenhuissurveillance is beschikbaar in het wekelijks verslag.

De NRC-gegevens van de SARI-surveillance voor week 51-52 waren helaas niet tijdig beschikbaar. De volgende gegevens hebben dus betrekking op de periode 12-18/12/2022 (en werden reeds meegegeven in de korte samenvatting van vorige week). Uit de SARI-surveillance bleek dat de wekelijkse incidentie van ziekenhuisopnames ten gevolge van ernstige acute luchtweginfecties stijgt tot 11,3 opnames per 100.000 inwoners per week in week 50. In week 50 was de incidentie van ziekenhuisopnames voor RSV 2,1/100.000 (stijging) en 1,0/100.000 voor influenza (stijging) en 0,8/100.000 voor SARS-COV-2 (stijging).

Verdere informatie is beschikbaar in het wekelijkse bulletin over acute luchtweginfecties.

Omwille van de kerstvakantie zijn de gegevens moeilijker te interpreteren. De daling van het aantal infecties, ziekenhuisopnames en onderzoeken kan onder meer worden verklaard door de afname van het reguliere dagelijkse contact tijdens de vakantie. De afname van de PR per leeftijd en de afname van de virusconcentratie per regio die in het afvalwater is waargenomen, wijzen erop dat de feestdagen vooralsnog geen groot effect hebben gehad op de overdracht van de infectie in de leeftijdsgroepen die het meest bijdragen tot de overdracht.

Andere indicatoren

Wegens ontbrekende gegevens voor week 52 zal er deze week geen update zijn voor de woonzorgcentra (WZC). Zie het dashboard voor meer details.

Het aantal (gerapporteerde) sterfgevallen is stabiel gebleven in week 52, met een totaal van 78 geregistreerde sterfgevallen (niet-geconsolideerde gegevens, tegenover 83 in de voorgaande week), d.w.z. 5 tot 18 sterfgevallen per dag. Aangezien week 52 een vakantieweek is (minder werknemers in ziekenhuizen/MRS) is het mogelijk dat deze cijfers nog licht wijzigen in de volgende week. Van de sterfgevallen waren er 19 bij rusthuisbewoners (19,2%). Het sterftecijfer bedroeg 0,67/100.000 inwoners in België, 0,57/100.000 in Wallonië (daling), 0,70/100.000 in Vlaanderen (stijging) en 0,82/100.000 in Brussel (stijging). Wekelijkse schommelingen zijn mogelijk vanwege de lage absolute aantallen.

Het aantal infecties met de circulerende varianten BQ.1 en BQ.1.1 (afgeleid van BA.5) in België blijft toenemen, waarbij de overgrote meerderheid van de infecties te wijten is aan de BQ.1/BQ.1.1-variant. Volgens gegevens beschikbaar in HealthData vertegenwoordigden de twee subtypes samen 77% van de bij de basissurveillance in week 50 (van de in totaal 207 gesequeneerde stalen) en 77% in week 51 (van de 115 gesequeneerde stalen). Het aantal infecties in verband met de subvariant Omicron XBB.1.5 neemt in de Verenigde Staten sterk toe en deze variant lijkt daar dominant te zijn. De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) heeft

deze variant geassocieerd als een VOI en er zijn momenteel geen aanwijzingen voor een hogere ziekte-ernst⁴. XBB.1.5 werd voor het eerst waargenomen in België in week 50 (één staal in week 50 en één staal in week 51). Meer informatie is beschikbaar op de website van het NRC.

Begin december 2022, na bijna drie jaar "zero-COVID"-beleid, hief **China** de meeste sanitaire maatregelen op en kende het een enorme epidemie. Het risico hiervan voor de Belgische bevolking lijkt beperkt omdat onze bevolking een goede immuniteit heeft (door een hoge vaccinatiegraad en eerdere besmettingen). De door China gedeelde epidemiologische gegevens zijn echter beperkt en lijken niet transparant te zijn. Daarom heeft de RAG aanbevolen (RAG-mededeling over reizigers die terugkeren uit China van 2 januari 2023, goedgekeurd door de RMG op dezelfde datum) om de genomische surveillance te versterken. De aanbeveling van een test vóór vertrek in China zal op Europees niveau worden besproken. *ECDC* vermeldt in zijn laatste verslag (03/01/23) dat "(...) van de in totaal 592 sequenties die China indiende op GISAID EpiCoV hadden er op 30 december 437 een recente datum van afname, namelijk tussen 1 en 24 december 2022. Deze sequenties behoorden voornamelijk tot de varianten (met inbegrip van hun subvarianten) BA.5.2 (35%), BF.7 (24%), BQ.1 (18%), BA.2.75 (5%), XBB (4%), BA.2 (2%). Daarnaast werden uit reisgerelateerde gevallen de varianten BA.5.6, BA.4.6, BM.4.1.1 en BA.2.3.20 gedetecteerd als circulerend in China. Er zijn geen nieuwe varianten ontdekt en de varianten die in China circuleren, circuleren ook al in de EU. Daarom vormen zij geen risico voor de immuunrespons van EU-/EER-burgers met een relatief hoog immunisatie- en vaccinatie-niveau (...)"⁵.

De volgende personen hebben deelgenomen aan dit advies:

Philippe Beutels (U Antwerpen), Steven Callens (UZ Gent), Laura Cornelissen (Sciensano), Bénédicte Delaere (CHU Namur), Naima Hammami (Zorg en Gezondheid), Bart Hoorelbeke (FOD Volksgezondheid), Niel Hens (UHasselt), Pierrette Melin (CHU Liège), Geert Molenberghs (UHasselt-KULeuven), Giulietta Stefani (Sciensano), Stefaan Van Den Borght (FOD Volksgezondheid).

⁴ De nieuwe Covid-variant XBB.1.5 en waarom deze zich zo snel verspreidt | CNN

⁵ <https://www.ecdc.europa.eu/en/news-events/impact-surge-china-covid-19-cases>

Overzicht van de indicatoren per provincie

Periode 25-31/12/2022	Aantal testen per 100 000	PR symptomatische gevallen	Incidentie Hospitalisaties op 7d per 100 000 ⁴	ICU bezetting	Verdubbelings/halveringstijd	Beheersniveau
Belgie	479	15,0%	6,9	5%	-30	2
Antwerpen	469	14,0%	4,3	3%	-21	2
Waals-Brabant	448	16,1%	2,7	4%	-11	1
Henegouwen	529	12,2%	7,2	5%	-78	2
Luik	329	13,3%	7,0	7%	-28	2
Limburg	480	15,3%	9,9	4%	56	2
Luxemburg	353	21,0%	3,1	2%	Inf	1
Namen	385	13,7%	8,2	7%	-35	2
Oost-Vlaanderen	543	15,9%	7,5	5%	-32	2
Vlaams-Brabant	491	18,5%	4,6	6%	-13	2
West-Vlaanderen	641	17,7%	10,3	5%	-67	2
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	405	13,3%	7,7	5%	-14	2
Duitstalige Gemeenschap	123	NA	0	NA	NA	1

⁶ Gegevens week 52 (van 26 december 2022 tot 1 januari 2023).